

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξωτερικόν φρ. αρ. 10
20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κδόκια της Πλατείας Συντάγματος, 'Ομόνοιας, 'Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου ('Οφθαλμιατρείο), Σταθμού ύπόγειου Σιδηρόδρομου ('Ομόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, 'Εξάρχεια), στο βιβλιοπωλείο «'Εστίας» Γ. Κολάρου.

Στόν Πειραιά: Καπνοπωλείο Γ. Ξηρού, 6δ. Βουβουλίνας αρ. 1, σιμά στην Τρούμπα.

'Η συντρομή πλερώνεται μπροστά κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

της Παιδείας, λένε, αποφάσισε να χτυπήσει κατακέφαλα το βιβλιοπάζαρο που γίνεται κάθε χρόνο τέτια εποχή με τ' αντιδιδασχικά βιβλία, που από τη μια μεριά αδειάζουν την τσέπη του κάθε συφοριασμένου γονιού κι από την άλλη γιομίζουν το κεφάλι του κάθε δυστυχημένου παιδιού με άγερα και την τσέπη του κάθε άσυνείδητου βιβλιοκάπηλου με παράδες. Τό 'Υπουργείο λοιπόν τάποφάσισε να πολεμήσει το κακό αυτό κ' έδωσε διαταγή στους «άρμοδιους τμηματάρχας». Μά σταθήτε! Δέ χρειάζεται να πάμε παρακάτω. Έδώ γὰ καλὰ άράζουμε.

Άρμόδιος τμηματάρχης είναι κι ο κ. Πετρούλιας κι άρμόδιος υπάλληλος στο 'Υπουργείο είναι κι ο κ. Καλότυχος άρμόδιος λοιπόν κ' οι δύο τους να συντάξουν ένα τέτιο νομοσχέδιο που να εξοντώνει τη βιβλιοκαπηλεία. Γιατί όχι; Ο κ. Πετρούλιας, είπαμε τις προάλλες, τυπώνει και πουλάει διδαχτικά

Στ' άργαστήρι του Γεροδήμου ο Γιάννης ο Λάκουρας έδημηγορούσε πάντα με την ιδίαν άψιότη. Όμως όταν είδε νύχρονται οι δύο έστώπασε ξάφνης κ' εδάγκασε πειστωμένος τὰ χείλια του παρατηρώντας τή χαρούμενη όψη τους. Τούτοι έμπήκαν στ' άργαστήρι, ο Θανάσης εκάθησε επίσημα μπρός σ' ένα τραπέζι, κ' είπε του νεοκωάρη:

«Βάλε πιστά για όλους τήνε παίρνει.»
Όσοι ήταν άφτου τον έκούταζαν θαμαζοντας, κ' έμειναν στατικοί μη βρίσκοντας τὰ προπούμενα λόγια για τέτοιον έυτυχισμό. μόνο το πρόσωπο του Γιάννη έσύγνεψε περισσότερο. Με βραχνή φωνή τούπε πικραμένος: — «Σέ γελασε; δι θα το κάμει ποτέ; οι γονέοι του δι θα φέρσουν; κχι σ' θα μείνεις με την ντροπή, κακομοίρη; τούπερε; τούτωμα!»

«Παράλογος, Γιάννη» του άπάντησε ο άργαστηριακός σοδαρός άφου θέλει να διορθώσει το σφάλμα του, γιατί να μη γένει ο γάμος;»

«Σωστά, σωστά» είπε όλος ο κόσμος; και πίνοντας τὰ ρακιά, που ως τόσο ο Γεροδήμος τήνε έτοιμάσει, έσυχαίρονταν το Θανάση.

Και ο Στάθης ένόησε πως άρσε του κόσμου η απόφαση του Άρτέμη, κ' εκέφτηκε: — Τώρα είναι η στιγμή για να χάσει ο Λάκουρας όσην ύπόληψη

«γλώσσα κοινή» τού έθνος στα σκοτεινά εκείνα χρόνια της σκλαβιάς. Τι λόγο έχουνε λοιπόν οι πέτρες του αναθέματος, που πέφτουν αιώνας τώρα πάνω στη βάρβαρη, τή χυδαία, τή διεφθαρμένη, τήν άθάνακτη γλώσσα μας; Προς τί, οι άγωνες εκείνοι του Κοραή και των άλλων, να διορθώσουν τή χαλασμένη ζωντανή γλώσσα — άφου η γλώσσα του έθνους η κοινή είταν αυτή, η καθαρεύουσα — η γλώσσα η διορθωμένη;—Τί γίνεται η ιστορία στα θαυματουργά χέρια του κ. Σκιας;

Είναι η σειρά της τώρα, να ιδούμε τή φράση του Σοφριανού «κοινή γλώσσα» που γράφει ο κ. Σκιας πως ο έπικριτής την παρεξήγησε. Τί λέει ο Σοφριανός; «Και μη βραχυομύηση τινάς εν εκείνα που εις πολλούς χρόνους μαθαίνονται, τώρα να τα βλέπουν εις τέτοιαν κοινήν γλώσσαν που και οι γυναίκες σχεδόν να τή γυρούν». (Σελ. 12). 'Απ' αυτή τή μαρτυρία έφτανε ο κ. Σκιας με τή συνθησμένη άκρισία στο συμπέρασμα ότι «η καθαρεύουσα ήτο το σχετικώς τελειότερον και εις ευρύτερον κύκλον ήμοεθνών διαδεδομένον όργανον συνεννοήσεως» — «διότι τούτην έπροτίμησε ο Σοφριανός θέλων να γράψει βιβλία καταληπτά εις πάντας, και διότι άποκαλεί αυτήν κοινήν όπου και οι γυναίκες σχεδόν να τή γυρούν». Σ' αυτά παρατήρησε ο έπικριτής πρώτα πως η γλώσσα του Σοφριανού δεν είναι η καθαρεύουσα, και τούδειξε παρατήρησε ακόμα ότι αν ο Σοφριανός ονομάζει κοινή δηλ. άπλή τή γλώσσα που έγραφε, δεν είναι άπόδειξη αυτό του ότι «η καθαρεύουσα ήτο το σχετικώς κτλ.» Στην πρώτη παρατήρηση του έπικριτή άπαντάει ο κ. Σκιας βγαίνοντας, με τρόπο από το ζήτημα. «Ότι η γλώσσα του Σοφριανού και των άλλων κατόπιν δεν είναι η σημερινή καθαρεύουσα, αλλά «άνκατωμένη» ουδεμίαν έχει σημασίαν ως προς το ζήτημα της παραδόσεως, διότι ουδέν σημαντικό στοιχείον της σημερινής καθαρεύουσας έλλείπει εκ της άναμίκτου εκείνης γλώσσας, η δε εκ τινος γλώσσας άποβολή στοιχείων άσυμφιβόστων και άναρμόστων εις τον χαρακτήρα αυτών δεν καθιστά νεκρά τὰ ύπολειπόμενα» (σελ. 50). 'Ο κ. Σκιας βγαίνει από το ζήτημα — αν η καθαρεύουσα ήτο το σχετικώς τελειότερον και εις ευρύτερον κύκλον ήμοεθνών κτλ.» 'Ας έρθουμε στην παρεξήγηση. Τι λέει ο κ. Σκιας; «Κοινή γλώσσα δεν λέγεται η μητρική διαλεκτας των άγραμμάτων, ως φαίνεται νομίζων ο έπικριτής... αλλά η άσηληλημένη διαλεκτικων ιδιωτισμών και

χρησιμεύουσα εις συνεννόησιν πάντων η των πλείστων ήμοεθνών. Διὰ τούτο η κοινή γλώσσα συνήθως άντιτίθεται προς τας μερικές διαλέκτους, ο δ' Πλάυλ διδάσκει ότι είναι «ιδίωμα ζένον χάριν του ύποίου θυσιάζεται η διαλεκτας» (σελ. 47) κ' εξακολουθεί έτσι ο κ. Σκιας και πιάνει δυο τρεις σελίδες για να μ'ς μάθει τί είναι «κοινή γλώσσα» και τί θα πεί κριτική δίχως κρίση. 'Ο κ. Σκιας για ναποδείξει πως παρεξήγησε ο έπικριτής τή φράση του Σοφριανού «κοινή γλώσσα» έπρεπε όχι να μ'ς πει τί έννοεί η σημερινή έπιστήμη με τον όρο «γλώσσα κοινή», μ' ίσα ίσα έκουτο ναποδείξει πως κι ο Σοφριανός που ζούσε στα 1500 με το ίδιο νόημα παίρνει τή φράση αυτή. 'Απίστευτα πράγματα. Και να π'ς ο κ. Σκιας έβγαλε το συμπέρασμα ότι η καθαρεύουσα είτανε τότε γλώσσα κοινή.

Έίμαστε στο τέλος. Στην σελ. 43 γράφει ο κ. Σκιας: «ο έπικριτής ισχυρίζεται ότι δεν είναι άληθές το ύπ' έμου λεγόμενον ότι πάντες θεωρούσι την καθαρεύουσαν ως σχηματισθείσαν τεχνητώς μόλις κατά τὰ τέλη του ΙΗ' αιώνας, ένω κατ' αυτόν ήδη πρό πολλού ο Σάθας εν τή παραρτήματι της νεοελληνικής φιλολογίας είπεν όσα λέγω και έγώ. Μοι φαίνεται όμως ότι ο καταπληκτικός ούτος ισχυρισμός άποδεικνύει κτλ. διότι δεν δύναμαι άλλως να εξηγήσω πως ο έπικριτής άγνοεί ότι το βιβλίον του Σάθα περιέχει μόνον γνώμης και μαρτυρίας άλλων παλαιότερας του 1821». Δεν μπορεί να εξηγήσει ο κ. Σκιας. Ποιός του είπε να παρεξηγή; 'Ο έπικριτής καθόλου δεν ισχυρίστηκε ότι ο Σάθας είπε. Αυτές τις γνώμης και τις μαρτυρίες τις παλαιότερες του 1821, που χρονολογούνται από τὰ 1500 οι πρώτες, αυτές έννοούσε ο έπικριτής με το βιβλίον του Σάθα; άπ' αυτό π'ρε κι ο κ. Σκιας τις μαρτυρίες που φέρνει στο βιβλίον του για ναποδείξει τήν άταπη θεωρία του. — 'Αδικο φαίνεται ύστερ' άπ' όλα αυτά να κρηνούμε ότι λείπει από τον κ. Σκια και κάτι που λέγεται καλή πίστη. Σπουδαία πράγματα! Δέ βαρίσκι!

ΣΗΥΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Ένας λογιώτατος άπάντησεν έναν άλλον και του είπε: — Έμυθα ότι πέθανες. Κι ο δεύτερος του λέει: — Μά με βλέπεις ότι είμαι ζωντανός — Και όμως! εκείνος που μου τ'επε είναι πολύ περισσότερο άξιόπιστος άπ' εμένα.

τάνακατώματα σπύ χωριό, τήν κακογλωσσά του Λάκουρα, το χαμό της αγαπημένης του, κ' εκέφτηκε κι' όλας π'ς όλα έδονότου να τὰ ήσυχάσει, και να τὰ διορθώσει ένας του μόνος λόγος, που έμπορούσε και να τον άθετήσε; σαν έρχότου η βολική στιγμή.

«Είνε ο σκοπός μου» είπε κοκκινίζοντας: «Μου π' δίνεις;»

Του γερόντου το πενημένο πρόσωπο έλαμψε με μιάς από χαρά: το μάτι του έπλημμύρισε δακρυα, και λυγμένος από τή συγκίνηση εκάθησε. — «Τό λέει η σύχη της» είπε έπειτα από λίγες στιγμές «να μπει εδώ μέσα;» Και σ' να μην έπίστευε έρώτησε: — «Τό ξέρεις, κυρ Γιώργη, η κοπέλλα είναι φτωχιά πολύ».

«Τό γνωρίζω» άπ κ'ίθηκε χαμηλόφωνα τ' να ντροπέτου.

«Κι' ο άφέντης ο πατέρας σου τί θα πει;» ξαναρώτησε ο γέρος.

«Θ' τὰ καταφέρω έγώ» θ' ιδεί και τήν περισταση και πάλι αν δε καταπειστεί παίρνουμε άλλα μέτρα».

'Ο Θανάσης έμεινε μία στιγμή σιωπηλός: άνανοήθηκε πως ούτε η παντρεία δεν έσθηνε τελειωτικά το ντροπίασμα της θυγατερός του, κι' άναστέναζε:

— «Άφου τήν ήθελες» είπε «γιατί δεν τήν έγυρευες πρώτα;»

«Τό καμωμένο δεν ζεγίνεται» άποκρίθηκε ο Στάθης.

«Είνε αλήθεια» είπε ο γέροντας κουνώντας το κεφάλι και τὰ μάτια του έδακρυσαν. «Σου δίνω τήν εύχή μου σαν παιδιού μου» έπρόστεισε συγκινημένος. Κ' έλησμόνησε με μιάς τή λύπη του: το πρόσωπό του έγίνηκε χαρούμενο, το άδύνατο κορμί του το αίστάνηκε ζάναναιωμένο, κ' είχε βιάση να κηρύξει του κόσμου τήν άνεπάντεχη τύχη της Σταλαχτής του, το λαμπρό συναίκεσιο. «Πηγαίνω» ζακολούθησε «να τής τ'αναφέρω» ω πόσο θα χαρεί και κείνη!»

Κ' έσηκώθηκε για να φύγει κ' έσηκώθηκε κι' ο Στάθης για να του π'σει κατόπι. — «Μη λησμονήσεις τούπε άπως πρέπει να μ'ς κεράσεις όλους στο χωριό, άφου είκαμες τέτοια παντρεία.»

«Ναι» άποκρίθηκε κ' εκίνησαν.

Κι' ο Γιώργης Άρτέμης, μοναχός του τώρα, εξαναβάθηκε να περπατεί άπάνου κάτου στο μεγάλο δωμάτιό του άνήσυχος, ζυγιάζοντας το μεγάλο λόγο πουχε προφέρει, κ' είπε μονολογώντας: «Έτσι δεν τόχα συλλογιστεί; έπαραβιάστηκα ίσως πάντα ο κλέφτης είναι και ψέφτης».